

13/1/1982

EL LLENGUATGE

Sortir-se'n

No sembla possible que el verb *sortir* es pugui usar pronominalment —és a dir, amb el reforç del pronom que té unes formes idèntiques a les del reflexiu— sinó en la frase feta o locució verbal *sortir-se algú amb la seva* i en aquelles frases en què el reforç pronominal del verb és doble; volem dir en què el pronom indicat va acompanyat del partitiu *en: sortir-se'n*. Podem considerar, tal com hom proposa, que *sortir-se'n* constitueix també una autèntica locució verbal, atès que la presència d'aquest conjunt pronominal (amb el pronom *en* que hi ha perdut el seu valor de substitució) modifica el sentit del verb: *sortir-se'n*, efectivament, té un significat força afí a *sortir-se amb la seva*.

No hi ha dubte que *sortir-se'n* constitueix un recurs d'una gran utilitat, perquè permet d'expressar, en termes populars i genuïns, una idea que, altrament, exigeix una expressió massa culta o literària, i és, alhora, un exemple gramatical molt interessant pel canvi de funció que hi experimenta el pronom *en*. Tot això fa que algun cop hom es planyi de no trobar recollit al Diccionari General de la Llen-

gua Catalana, de Pompeu Fabra, aquest ús especial del verb *sortir*, i ara darrerament, per dues vegades consecutives —en una reunió de professors de català i, per escrit, al «Butlletí Interior dels Seminaris de la DEC»—, hem tingut ocasió de comprovar de nou com hom donava com a no incorporada la locució *sortir-se'n* a l'esmentat Diccionari Fabra. Creiem, per tant, que escau de corregir aquesta informació parcialment errònia: si bé *sortir-se'n* no figura encara al cos principal del Diccionari Fabra, ni a l'apèndix fins a la sisena edició (és la més recent que ara podem consultar), consta ja en una de les llistes d'addicions i modificacions acordades per la Secció Filològica de l'Institut, que sota la rúbrica «Novetats en el Diccionari acadèmic» solen publicar-se al butlletí de la societat *Omnium Cultural*, concretament —en el cas de *sortir-se'n*—, en el núm. 14, d'octubre de 1975. D'acord amb una proposta que nosaltres mateixos havíem formulat, s'admet *sortir-se'n* significant «salvar-se (algú) de compromisos, dificultats, entrebancs, etc. que el destrenyen, sortir aïrós d'una empresa difícil, desèixer-se'm». La definició hi és il·lustrada amb l'exemple *La seva situació era difícil, però se'n va saber sortir molt bé*, que és el que recull, així com la definició, la Gran Enciclopèdia Catalana.

— Albert Jané